

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”:
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Repriviri.

V.

(ΔΨ) 4. În fine am ajuns la al patrulea trăgător la carul înglodat al partidului național, la „Tribuna Poporului”.

Plămădit în București acest diar, și întemeiat de cei ce au sucumbat în „crisa” dela „Institutul tipografic” (afară de Bogdan-Duică, care l-a părăsit) de patronii și de amicii lor personali, totă lumea credea, că-și va inaugura activitatea cu cine știe ce fel de descoperiri sensaționale, cum se amenința pe timpul „crisei” și cu atacuri vehemente la adresa învingătorilor dela „Institutul tipografic”.

Redactorii diarului însă se vede că în anul de pocăință s’au mai stēmperat, căci etă ce promit în „Cuvântul redacțional” din Nrul de probă:

„In susținerea programului național și în ceea-ce privește discuțiunile, fie asupra tacticei de luptă, fie privitoare la chestiunile de un interes mai secundar, ne vom conduce de cuvintele înțelepte ale Sfântului apostol Pavel, care dice: „De-aș avea prorocie și de-aș ști toate tainele și aș avea totă știința și de-aș avea totă credința, cât s’ar mut și munții, — dacă dragoste nu am, nimic nu sunt”.

„Toemai de aceea nu vom întreba de ce ne ocărăsc cei cari nu demult se bucurau că luptă alături cu noi, nici nu le vom răspunde prin certă”.

Și până acuma s’au și ținut de cuvânt.

În dezvoltarea programului se dice mai departe:

„Și nu o să uităm mai ales hotărârile aduse de fruntașii naționalităților române, sârbe și slovace, cari prin congresul din 1895 deșteptaseră atâtea speranțe într’un viitor mai frumos”.

Nouă așa ni se pare, că acest „mai ales” va fi terenul pe care se va născu „Trib. Pop.” s’-l cultive cu predilecțiune, „mai ales” pentru cuvântul,

că gloria întrunirii congresului din 1895, pe timpul când membrii comitetului erau în temniță, și-o atribue, și-și la primul loc Brote-Slavici etc. din București, apoi membrii substituiți, ai comitetului, în frunte cu părintele Mangra, carele se dice, că ar fi directorul diarului, și în Nrul 8 și provacă deja pe comitetul executiv al acestui congres, în care dintre „marțirii români” ar fi dd. Dr. Rațiu, Dr. V. Lucaciu, V. Mangra și Iuliu Coroian, să pornescă acțiunea, și în prima linie provacă pe „comitetul național” ca „să mediteze asupra acestei cestiuni, ăr dacă va fi meditat deja, să grăbescă să mai animeze armata, care de atâtea timp e în așteptare”.

Acastă imputare blândă deocamdată — ni-se pare — va fi începutul certeii, care cu timpul totuși se va isca între „Tribuna Poporului” și între comitetul „național” resp. organul ei acreditat, „Tribuna”.

Dar’ mai important ni-se pare a fi următorul punct din „cuvântul” program:

„Mai mult chiar: vom căuta o apropiere și mai vedită atât către Viena, cât și către naționalitățile de acolo, cari luptă și ele pentru a pune capăt politicii nenorocite pe care o face guvernul unguresc”.

Acest punct ar avea nevoie de explicări clare și precise.

Ce înțelege „Tribuna Poporului” sub „apropierea și mai vedită către Viena”? și ce înțelege sub „Viena”?

Loialitatea poporului român către Corónă nu se poate înțelege, pentru-că aceea este înăscută Românilui și Românul nici-când n’a dat ansă nimănui să o potă trage la îndoală. De asta dar’ nu poate fi vorba.

Naționalitățile din Austria nu se pot înțelege, pentru că acestea sunt accentuate deosebi.

Se înțelege ôre sub „Viena” spaima Ungurilor cu Monarchia unitară („Gesamt-Monarchie”), pentru care se însuflețesc Slavici și Brote și toți

aceia cari desconsideră dreptul public al Ungariei? s’eu se înțelege d’ă, ceea-ce ar fi și mai prost, așa numita „Camarilă” din Viena, cea mai perhoreșcată „ocultă” atât din partea maghiarilor, cât și a românilor „pățiți”?

Și una și alta sunt lucruri, pentru cari. cei ce vor intra în „acțiune” vor veni în conflict și cu Regele încoronat al Ungariei, care ține cu sfințenie la jurământul pus în fața lumii cu ocaziunea încoronării sale, și cu guvernul și cu întrăga presă și cu societatea magiară, probabil și cu celelalte organe de publicitate ale partidului național. Cu „Dreptatea” de sigur.

Repețim deci, că acest punct trebuie lămurit astfel, ca asupra loialității poporului român către Corónă și către Stat, nici chiar din colónele „Tribunei Poporului” să nu se potă nasce vr’o bănuelă, cu atât mai vortos, că „Tribuna Poporului” prea cu predilecție place a da sciri despre petrecerea și misiunea diplomatică prin Viena a dlui Sturdza, acuma, când nu mai este în funcțiune de stat, și de convorbirile lui cu ministrul nostru de externe Goluchovsky și de audiență la „Impăratul”.

Față de partidele din România promite a fi neutrală, în faptă însă a devenit un adevărat buletin oficial al tuturor mișcărilor dlui Dumitru Sturdza.

La fine mai face o promisiune cu privire la publicarea lucrurilor „în-drăznețe” și pentru mulți „jignitoare chiar”, cari ating instituțiuni ori chiar „persóne”, dicend, că nu va mai tolera ca astfel de lucruri, cari micșorează autoritatea presei, să se publice fără „responsabilitatea autorilor”.

Dacă astă frasă s’ar pute inter-pretă astfel, că nu va admite ca în fôie să se publice atacuri privitoare la instituțiuni și persoane, — înțelegem românesci, — vulgo: că nu vor admite „personalități” în „Trib. Poporului”, acésta ar fi un progres în favorul fôiei, — dar atunci unde am

fi cu cunoscutul proverb despre lup și pîrul seu?

Până acuma nu este justificată aparițiunea acestei foi din punct de vedere al partidului național.

Ea nu umple nici un gol, și dacă tot așa va merge, nu se va impune ea de sine, și nu se va putea dice, că partidul național a avut necesitate de ea; din contră, se va dovedi, că persoanele angajate la ea au avut nevoie de manta ea partidului național.

Exteriorul ei este de tot modest, tipar mare și rar, material puțin.

Adevărat, că tot începutul este greu și numai dela nervus rerum va atirna ca copilul să crească, dar cu puterile de cari și până acuma vedem, că dispune, ar pute să producă și mai mult în direcțiunea pe care o cultivă tóte diarele, cari afirmă despre sine, că sunt organele partidului național.

Am cetit până acum articoli: dela profesorul din Brașov Vasile Goldiș, care glăsuescă către popor „ca un popă” și dela „popii” Dr. Lucaciu și V. Mangra, cari glăsuesc tot în frazele obicinuite, dar’ simburile mai ales numai în articoli „Uncheșului” am aflat, care, decă nu ne înșelăm, va fi dl George Popa din Arad. În unii numeri însă cam prea puțin afli de cetit, ear’ în alții, cum este d. e. Nrul 12 chiar nimic.

Chiar ca lumina electrică din Sibiu. Câte odată prea intensivă, câte odată jôcă, ear’ câte odată pe ne-așteptate se stingă, după-cum adecă vine curentul din turbinele și din mașina de rezervă, cari se află în Sadu, la mare distanță de biroul întreprinderii așezat în Sibiu și care nici chiar cu ajutorul telefonului nu se poate direge cum se cade.

Articol menit de a inicia ceva, pentru-ca să nu stagneze cauza națională, este unicul articol: „Acțiune” din Nrul 8, în care „Trib. Pop.” solicită pornirea luptei pe baza programului congresului naționalităților, o luptă care ar fi dator

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

5. După-ce exponentul a fost prins: cu ce felu de cuvinte necuviincioase și nu la loc, s’eu cu ce felu de înjurături defăimătoare l’au tractat, cine anume? Apoi cine l’au legat, cine l’au trimis și l’au dus la locu-ința nobilitară din Dees a Domnului jude procesual Korodi Ferencz? De acolo cum a fost eliberat? Să spună martorul după credința lui cea dréptă, dimpreună cu tóte împrejurările, ce au venit înainte.

Urmăză fasiunile martorilor.

1-ul. martor. Nobilul Michail Kupsa, cam de 47 de ani, fasionoză așa: „Când s’a întâmplat pîlmuirea exponentului în anul și luna mai sus specificată sciú, căci am fost de față dela început, carea — la p. 1 — s’a întâmplat așa, că ședend noi vre o-cățiva inși (de a căror nume nu-mi aduc aminte) în locul numit mai sus pe nisce grindii, au venit acolo și Domniile lor, exponentul Nobilul popa Dumitru Szuszin și Nobilul Gavril Pap bătrânul, cari încă ședend între noi, am vorbit împreună un restemp; deodată însă numai, între mai multe vorbe, se aduce înainte și afacerea legii românesce, ce acum decurge, între cari cuvinte și dice Domnul părinte Dumitru, că: „acésta”, așa

dice, „bun sfârșit nu va avea”, la ceea-ce îi răspunde Domnia Sa Gavril Pap: „ba bun sfârșit va avea, pentru-ce ar avea rău”; la acésta i-a dis popa, că: „va fi ceea ce s’a întâmplat și la Cusdrióra”, la ce i-a respuus Gavril Pap: „ba aceea nu va fi, numai voi nu mințiți atâtea, căci nici până acum n’ar fi fost nimic, dacă voi nu ați fi mințit atâtea”. Între cuvintele acestea fiind vorba și despre Pravilă, dise popa românesce numitul Gavril Pap că: „mințiți voi”, așa dice, „măgari ce sunteți”. La acésta Gavril Pap sculându-se, merse la exponentul și dise Domniei Sale: „Da noi suntem măgari, mințim ceea-ce facem?” așa dice, „mamă-ta!” Și atunci ridicându-și mâna, l’a și pîlmuit odată pe exponentul popa Dumitru. Cu aceea Gavrilă a venit lângă mine și a stat puțin și nici exponentul n’a dis nimic, nici n’a înjurat înderept pe Gavrilă, ci — la p. 2 — a început a striga: „tâlhariu” și atunci am și apucat mîneca cămeșii lui Gavrilă, dar neputendu-o prinde bine, s’a smuls din mâna mea și a fugit acasă. La ceea strigare de „tâlhariu”, — la p. 3 — sosind acolo și hodnogiul Nobililor Nobilul Kupsa Bumb dimpreună cu mai mulți alți 50—60 de ómeni, au început a se sfătui, ce să facă. Vêquii însă numai, că numitul hodnogiul prinse brațul exponentului și-l duse către casa sa, dar eu nu am mers cu dênșii. Ce au făcut după aceea, eu nu sciú. La p. 4. Precum am dis hodnogiul era cu mai mulți inși când a dus cu sine pe exponentul; nu-mi aduc însă aminte de numele mai multora, dar despre Damian Petrucz, Marian Petrucz,

Petru Bota, Urs Kupsa, bălărânu, Ioan Buzure, Marc Onyisze, Ioan Rác, George și Tóder Bota sciú, că au fost acolo; unii strigau să de pace popii, căci nu fac bine că-l prind, cea mai mare parte însă striga să-l prindă pentru strigarea de „tâlhariu”, deși celalalt fugise, — și astfel l’au prins. La p. 5. nimic. Și aceea sciú, la împrejurări, că atunci, când Gavrilă a pîlmuit pe exponentul, acesta a scuipat jos pe pămînt și a dis, că „i iese și sânge din gură”, dar eu, ce e drept, n’am vêdut, pentru-că nici nu m’am uitat acolo.”

Al 2-lea martor, Nobilul Marian Petrucz, de 46 de ani, la p. 1. 2. 3. și 4. a fasionat ca și proximal precedent, Martorul Mihail Kupsa adăugând la p. 5. dice: că „atunci, când hodnogiul a dus cu sine pe exponentul, eu nu i am petrecut; ce au făcut cu el, eu nu sciú; dar a două și hodnogiul mă chemă la sine ca să merg la Domnul jude suprem și s’-i raporteze: cum au umblat cu popa; atunci popa nu era legat, ci numai în arest, drept, sub strajă, la ce exponentul dise hodnogiului, că Domnia Sa acolo nu șede, ci s’eu s’-l slobódă s’eu s’-l lege și s’-l trimită la Domnul jude procesual, pentru-că nelegat nici nu va merge, la ceea-ce hodnogiul îl și legară și dându-mi-l în mână legat, l’am dus la Dees, la Domnul jude procesual și raportând și Mării Sale Domnului jude suprem, așa l’au eliberat pe exponentul de acolo fără nici o chezeșie”.

(Va urma).

comitetul aceluî congres se o pornescă deja ca unicul mijloc, care ar împedeca „demoralizarea oştirii“.

Asta este ceva. Asta ține cont de situația actuală a comitetului „național“ desființat de guvern, și dându-l la o parte, provacă pe comitetul „congresului naționalităților“ ca să intre în acțiune.

Tot în acest scop însă „Tribuna“ are alt medicament; ea pune în vedere că pozitiv un protest (fresce către Europa) acoperit cu mii de subscrieri, care se va publica cât mai curând.

Er al treilea organ al partidului național: „Dreptatea“ dă, că „cel puțin o sută de ani nedesparte de momentul realizării cât-de-cât necum perfectă“, a ideii cu „congresul naționalităților“.

Al patrulea organ al partidului național: „Gazeta Transilvaniei“ tace față cu ambele propuneri, dar nici dela sine nu propune ceva nou.

Inzadar s'a procurat deci al patrulea trăgător la carul înglodat al partidului național, căci deși, deocamdată, colegii, la vedere nu se mușcă unul pe altul, totuși când e la adecă, nu sunt doi cari se tragă într-o direcțiune, ci fie-care ne-zăvesce de capul său în altă direcțiune. Nu este cine să le pōtă împune o direcțiune, *er carul cu ei cu tot, tot înglodat va rămănea. „Quod erat demonstrandum“.*

Un serviciu credem totuși, că pōte face și încă cât mai curând „Tribuna Poporului“ uneia din cauzele naționale, și mai ales unor persoane, cari au rol și pretind drept a li-se considera vederile în afacerile naționale.

Acēsta este cestiunea cunoscută sub numele: „*Colectă pentru monumentul lui Avram Iancu*“.

Colecta a fost publică, scopul eminent național, pericolul de a se confisca banii a încetat.

Lumea vrea să scie: Unde sunt banii? Ce garanții sunt că banii nu se vor înstrăina dela destinațiunea lor?

Persoanele, cari au inițiat colecta și cari au administrat banii, sunt la „Tribuna Poporului“, deci acolo se pot da și informațiunile reclamate și cu tot dreptul reclamate de publicul român.

Căsătoria civilă și reformații. E cunoscut rolul trist ce au jucat reformații, dar mai cu sēmă preoțimea lor la aducerea noulor legi politice-bisericesci. Au sprijinit din toate puterile pe guvern la aducerea lor, în speranță de favoruri materiale și de magiarizare. Și au făcut acēsta cu atât mai fără muștrare de conștiință, cu cât biserica reformată nu consideră căsătoria de misteriu, de taină, ci de un simplu contract, aproape comercial.

Așa se prezintă lucrul înafără. Dar dacă privim mai de aproape în conștiința lor, vedem, că totuși altcum cugetă despre ea, de și nu o recunoșc pe față de taină, dar totuși o consideră de o instituțiune divină, și despre aceasta avem două mărturii clasice tocmai din parte reformată, și încă din partea alor două capete încoronate, din partea episcopului reformat din Ardeal, Szász Károly și din partea regelui Prusiei.

Cel dintăiu a fost un aprig luptător pentru legile politice-bisericesci aduse la noi în timpul din urmă, dar la o cununie, ce a sēvșit într-una mai ăilele trecute, se înțelege după încheierea căsătoriei civile, conform ritului reformat, a întrebat pe mirēsă despre nūme. Acēsta i-a răspuns acum după numele bărbatului (după legea civilă), dar Sanția Sa intrerupându o i-a ăis: Încă nu, numai vei fi.

Ce însemnăză acēsta, dacă nu *nerecunoșcerea validității căsătoriei civile* din punct de vedere al doctrinelor bisericeii reformate? Dacă d. suprintendent recunoșcea validitatea căsătoriei civile, atunci nu corigea pe mirēsă, *er* dacă o-a cores, cum stă acum cu votarea pentru aducerea acestei legi în parlament?

Că nici confesiunea lutherană nu consideră căsătoria de instituțiune umană, de și nu o recunoșc tocmai de taină, se vede

chiar și din formula de jurământ dela cununie, unde ambii nupturienți se declară, că se împreună unul cu altul până la mōrte după legea dumnezească.

Dacă stăpânitorii nostri au voit cu tot prețul să aducă o lege privitoare la căsătorie și acēsta pentru interese mai înalte de stat, atunci trebuia să fi pus cel puțin statul alături cu biserica, *er* nu peste acēsta, rămânând credincioși și usului: Ecclesia preceedit. Să fi făcut ambele căsătorii obligatōre, dar în tot cazul căsătoria bisericescă să fi premers căsătoriei civile și validitatea fiecăruia să o fi condiționat dela încheierea și a celeialte.

Dar au pus statul peste biserica desconsiderându-o pe acēsta cu totul la încheierea căsătoriei.

A două mărturie clasică, că nici biserica reformată nu consideră căsătoria numai de instituțiune umană, este, precum am ăis, regele Prusiei, care e totodată și capul bisericii lutherane din țēră.

Ėtă cum definesce acesta căsătoria într'un ordin al său edat după introducerea căsătoriei civile: „Căsătoria civilă, (staatliche Eheschliessung) după doctrinele bisericii lutherane, nu e căsătorie. Căsătoria, după învățăturile lui D-ău, numai după jurământul îndeplinit în biserică devine atare“.

Dar la noi nu interesele bine pricepute ale tuturor cetățenilor au fost luate de normativă la aducerea legilor politice bisericesci din timpul din urmă, ci numai interesele maghiarismului, interesele partidului liberal dela putere, și în rēndul al treilea interesele materiale ale bisericii reformate, în opoziție chiar și cu doctrinele acestei bisericeii.

După acēstă declarațiune a suprintendentului Szász Károly, căsătoria civilă nu e căsătorie, ci concubinată.

Să fi făcut alteineva vre-o astfel de corectură la încheierea căsătoriei bisericesci, de sigur făcea cunoscința cu procuratura și cu §§. 171 și 172 al codului penal. Dar suprintendentul Szász Károly e magiar și reformat, deci n'are de ce să se tēmă.

Revista externă.

Belgia și Bulgaria sunt două state relativ mici în Europa și sunt situate la o considerabilă depărtare una de alta cu toate acestea însă un conflict era se izbucnescă ăilele trecute între ele, dar din norocire a fost la timp aplanat. Faptul s'a petrecut astfel: O societate de întreprindători din Belgia avē o pretensiune cam veche la orașul Filipopolis pentru edificarea apeductului din a-el oraș. Orașul nu voia să plătescă și atunci reprezentantul Belgiei din Sofia, Pety de Thorée s'a întrepus la guvern în interesul întreprindătorilor. Miniștrii Stoilov și Gesov i-au și promis, că cel mult până la 31 Decembrie a. tr. pretensiunea respectivă va fi achitată. Re-presentanța orașului Filipopolis nici acum nu voia să plătescă. Atunci delegatul Belgiei s'a adresat către Bracalov, prim-secretariul ministrului de externe, și probabil, că între ei s'au încins o discuță mai vehementă. După o versiune se ăice, că Bracalov i-ar fi replicat lui Pety, că e un mincinos acela, care l'a informat despre datorie, la ce Pety i-a răspuns, că ămenii mincinoși sunt a se căuta în jurul guvernului bulgar. Ar mai fi ăis Pety, că în cestiuni de bani promisiunea e sântă și în privința acēsta numai sēlbaticii au altă concepțiune. Bracalov a făcut despre toate aceste arētare prim-ministrului Stoilov, cu observarea, că Pety a numit procedura guvernului bulgar în cestiunea acēsta de mișelēscă. Lucrul a venit înaintea consiliului de miniștri și aceștia au trimis apoi la delegatul Belgiei pe Bernazzo, șeful cabinetului diplomatic, cu relatarea, că guvernul bulgar de ađi încolo întreprinde cu el ori-ce legătură. La aceste Pety a declarat reprezentantului frances Petitville, că aserțiunile atribuite lui sunt nise scornituri nedemne, cu scop de al discredită înaintea guvernului bulgar și l'a rugat ca în înțelesul acēsta să-l informeze pe Stoilov.

La câte-va ăile s'a convocat din nou consiliul ministerial și au constatat, că ei în afacerea acēsta au fost seduși. Singur Stoilov a făcut apoi o vizită delegatului belgian și afacerea s'a terminat. E curios numai, că deși miniștrii în totă afacerea au fost ten-dențios seduși, totuși Bracalov a rămas și mai departe la postul său adecă de prim-secretariu al ministrului de externe.

In ședința din Sâmbăta trecută Chamberlani a adus la cunoscință casei de jos, că din incidentul iubileului reginei Victoria toți guvernorii coloniilor engleze sunt special invitați, cari vor fi de astă dată ăspeții țērii mame. Miliția tuturor coloniilor asemenea va fi reprezentată. În London și în totă Britania se fac pregătiri colosale, fiind-că iubileul reginei Victoria e un eveniment rar și de o însemnătate pentru ei de netăgăduit.

În foile oăcioșe din Rusia s'a publicat o nouă ordinațiune în contra Jidovilor. În menționata ordinațiune se ăice, că de-alungul hotarului dinspre China, Jidovilor nu le este iertat a se aședa, numai pe lângă o concesiu-ne specială din partea statului.

Așa se explică sporirea ciupercește a Jidovilor în Ungaria liberală. Când bate câte un vânt mai aspru dinspre mēdă-nōpte, cu sutele năvălesc huiduiții în noul pământ al făgăduinții.

O depeșă din Roma vestesce, că disolvarea parlamentului se consideră deja ca fapt împlinit. Nōuele alegeri sunt puse pela sfîrșitul lunei lui Martie și începutul lui Aprile.

Din parlamentul magiar.

Ședința dela 28 Ianuarie 1897 n.

La ordinea ăilei: continuarea desbaterei asupra proiectului de budget pro 1897, intreruptă la poziția ministrului de interne.

Székelly György laudă actuala administrațiune și cere mēsurile pentru împedecarea emigrațiunei secuilor.

Visontai Soma dovedesce cu acte, că la noi dreptul de adunare este ilusoriu și fără frică de pedēpsă îl pōte confisca ori care solgăbirēu și căpitan orășenesc.

Kardos Kálmán ăice, că oficianții administrațiunei trebuie făcuți independenți în sus, *er* în jos trebuie denumiți (Frumos! Red. „T. R.“) Apēră pe fișpani (Și el a fost fișpan. Red. „T. R.“)

După paușă vin interelațiunile.

Visontai interelēză în cauza evenimentelor triste dela Anina.

Kossuth interelēză privitoriu la călătoria contelui Muraviev ministrul de externe al Rusiei, pela Curțile europene, că ăre acēstă călătorie nu are de scop vătēmarea intereselor monarhiei nōstre în orient?

Kubina interelēză în mai multe afaceri de alegeri și administrațiune de interes local.

Răspunsurile se vor da la timpul său.

Ședința dela 29 Ianuarie n. 1897.

Nu odată am accentuat și noi în ăiarul nostru, că ori câte ne-ar promise diferitele partide magiare, fie din opoziție, fie dela guvern, nu putem aștepta nici un bine dela ele. Pentru ele toate promisiunile, ce ni se fac, la aparantă pentru binele nostru, sunt numai nise mijloce, de cari după ce și-au ajuns scopul, se lapadă. Și acēsta o am putut vedē de atâtea ori, și totuși s'au aflat între noi ămeni, cari încă tot au mai sperat la vre-un bine din partea acelor partide. Ađi însă și-au putut deschide ochii pe deplin toți acei creduli, cari au cređut orbesce în promisiunile lor. Chiar și partidul popular, în care tot mai speram cu toții câte ceva în privința revindecării drepturilor nōstre, astăđi ne-a spus verde prin glasul presidentului său, abatele Molnár Iános, că în privința acēsta n'avem ce spera nimic dela el.

Și asest partid voesce magiarizarea nōstră, numai nu cu forța, ci mai încet, cu

buna, prin ceea-ce ne dă să înțelegem, că și el consideră legea despre egala îndreptățire a naționalităților numai ca mijloc, ce duce la scopul lor, la magiarizare.

Ėtă ce ăice abatele Molnár Iános, ca președinte, în numele partidului popular, privitoriu la relațiunile acestuia cu naționalitățile.

Partidul popular nici odată n'a legat vre-un contract cu naționalitățile, și nu mai cu sēmă cu panslaviștii; nici odată n'a aprobat niusințele acelor îndreptate înafără, dar mai cu sēmă nu cele îndreptate în contra unității statului național magiar, ci din contră totdeuna le-a considerat de crime demne de pedepsit. Dară da, a alergat partidul popular la slovacii din nordul Ungariei totdeuna, pentru de ai întări în credința și religiunea lor și pentru de a-i apēra în contra persecuțiunilor liberalismului fals. *Intărirea unității statului național magiar și magiarizarea este niusința comună și a partidului popular ca și a celorlalte partide. Numai căile niusințelor sunt diferite. Guvernul alege calea cea mai aprōpe, până când partidul popular alege calea cea mai iute.* Apēră pe slovaci contra acuselor de tentențe panslaviste, ăicēnd că aceștia nu voesc decăt echitate și dreptate, dar guvernul le trimite învățători, cari nu știu nimic slovăcesce și astfel bieții copii slovaci nu știu nici unguresce, nici slovăcesce cum se cade. Laudă apoi pe preoții catolici cari au magiarisat sate întregi între slovaci, așa, că ađi în multe comune nici nu mai e de lipsă a se ține predică în limba slovacă. (Ce ăiceți *papistașilor* din Blaș la acēsta? Red. „Tel. Rom.“) Nu e echitate, când slovacul e pedepsit pentru-că trimite o petițiune scrisă în limba slovacă la pretore. Panslavismul îl promovēză guvernul, când face alegeri la cari slovacul în genunchi exclamă: Dă Dōmne să vie muscanul, că, eneta aceluia este mai ușōră, decăt o astfel de procedură la alegeri și că sistemul lui Bach n'a amăgit pe nimeni cu libertate la alegeri, ci atrimis din Viena și Praga ămeni drepti și echitabili.

În acest sens s'a declarat partidul popular prin gura presidentului său, abatele Molnár Iános față de naționalitățile.

Cel puțin e mai sincer decăt celelalte partide.

Lehoczky ia în apērare procedura guvernului la alegeri, *er* Polonyi pe fostul fișpan Szalawszky, spre surprinderea tuturor.

Tot așa ia în apērare ministrul de interne Perczel administrațiunea și alegerile decurse, negând faptele ori micșorându le.

După paușă se trece la poziția arhivei regnicolare, la care Eötvös Károly arată mișeriile de care acēsta suferă și cere să se aducă acasă în Ungaria actele privitoare la noi din arhivul curții din Viena, ca astfel documentele să fie mai accesibile pentru istoricii magiari.

Latkoczy răspunde lui Eötvös, că acēsta s'a pus deja la cale.

Cu acestea ședința s'a încheiat.

Ședința dela 30 Ianuarie n. 1897.

La imputările lui Thaly, că guvernul spesēză toți banii pentru alegeri, și nimic pentru organizarea arhivei regnicolare, răspunde ministrul Perczel, că atât pentru organizarea arhivei, cât și pentru aducerea ei din Viena, încât privesc documentele de interes special pentru Ungaria, guvernul a pus toate la cale cele necesare pentru acest scop.

Referentul Molnár Béla propune ca petițiunea magiariilor gr. cat. (? Red.), cari cer introducerea limbei lor materne la liturgie, întocmai ca românii și rutenii, precum și o episcopie gr. cat. magiară în Hajdu-Dorogh, să se predee ministrului de culte spre competentă resolvare.

Ministrul de culte, Wlassics, declară, că cestiunea înființării acestei episcopii nu se pōte rezolva înainte de a se rezolva cestiunea limbei liturgice, *er* resolvarea acēsteia atērnă dela scaunul papal din Roma. Guvernul va susținē usul de până acum, dar va informa scaunul papal, că d. e. în diecesa Muncaciului în 76 de bisericeii se ține serviciul divin în limba magiară, afără de partea canonică, a liturgiei, ceea ce speră, că și episcopii respectivi vor face și astfel se va putē dōr rezolva petițiunea în ambe direcțiunile în mod favoritor.

Petițiunea se predă ministrului de culte spre competentă afacere conform propunerii comisiunei.

Petițiunea unor reuniuni de învățători ca anul millenar să li se socotască la pensie în 3—5 ani, în contra propunerii lui Komlossy și Polonyi, cari cer transpunerea ei la ministrul de culte cu directa îndrumare din partea dietei, ca aceea să fie considerată, la observările ministrului de culte Wlassics, că prin considerarea acestei petițiuni s'ar îngreui budgetul cu vre-o 4—50,000 fl. anual, se predă acestuia spre considerare la grabnica revizuire a legii privitoare la pensiuni.

Deputatul Várossy Gyula interpeleză pe ministrul de culte Wlassics, că are scire despre aceea, că inspectorul de școle Dr. Tergina Gyula, din comit. Ciongrad, își folosește autoritatea sa spre ajungerea și promovarea unor scopuri politice?

Ministrul de culte Wlassics răspunde, că va cerceta cauza și va răspunde în merit la timpul seu; dar își ține de datorință a declara și până atunci, că numitul inspector de școle este unul dintre cei mai zeloși și conștiințioși bărbați în chemarea sa. De altcundă vin și lui destule arătări contra unor preoți și protopopi, cari au făcut presiune asupra învățătorilor confesionali la alegeri.

Din România.

Dl D. Sturdza s's reîntors Sâmbătă din străinătate. La reîntorcerea sa prin Viena a făcut o vizită contelui Goluchowsky și a fost primit în audiență și de M. S. Monarchul nostru Francisc Iosif.

Reîntors acasă a aflat partidul liberal aprôpe de criză și se așteptă cu mare nerăbdare cum se vor delătura neînțelegerile din sinul lui. Foile opoziționale vorbesc de intențiile partizanilor dlui Sturdza de a-l aduce din nou pe acesta în fruntea guvernului ori cel puțin la resortul afacerilor externe. Convenirile parțiale în sinul partidului se succed una după alta pentru aflarea modalităților în privința delăturării acestor neînțelegeri.

Starea sănătății principelui Ghica s'a îmbunătățit în mod simțitoriu. Dorim grabnică reînsănătoșare deplină.

La 10 Februarie n. a. c. se va ține o conferință internațională la Veneția pentru statorirea măsurilor sanitare, ce se vor lua în contra ciumei, care bântue în mod îngrozitoriu în Indii.

România va fi reprezentată la această conferință prin domnii A. E. Lahovari, ministru al țării la Roma și Dr. Felix.

Maiestatea Sa Regele Carol a confirmat din nou pe patru ani de rector al Universității pe dl Culian.

Dlul general Berendeiu, ministru de războiu i-s'a permis purtarea insigniilor ordului Corôna de fer cl. I (Austria) și insigniile ordului Takova (Sârbia).

Monitorul oficial de Duminecă publică deciziunea ministrului de culte Mărzescu prin care se pun în retragere din oficiu următorii profesori, cari au împlinit 30 de ani de serviciu:

Profesori universitari: Iacob Negruzzi, prof. de dreptul comercial (București) și G. A. Urechie, prof. de dreptul constit. și adm. (Iasi).

Profesori gimnaziali: A. B. Brândia, prof. de istorie (Iasi); Victor Castano, prof. de limba franceză (Iasi); Nicolae Corivan, prof. de matem. (Bacău); Bellisimus, prof. de desen și caligrafie (Iasi); Ioan Mărescu, prof. de istorie (București); econ. C. Dragescu, dir. sem. la sem. din Curtea-de-Argeș; Pavel Paicu, prof. de limba rom. și lat. (Iasi); I. Bombacilă, prof. de fil. și econ. pol. (Craiova); C. I. Stăncescu, prof. de estetică și ist. artelor (București); C. Arghir, prof. de istorie (Bârlad); și Str. Belloescu, prof. de mat. (Bârlad).

Noutăți.

Condamnați pentru „agitatie“. În 24 Ianuarie s'a pertractat înaintea tribunalului din Alba-Iulia un proces pentru agitatie. Acuzații pe cuvânt, că au cântat cu tinerimea în școala din Ciufud „*Deșteaptă-te Române*“ și „*Doina lui Lucaci*“, au fost condamnați, în chipul următor: parochul V. Morariu din Polana (lângă Aiud) la un an și jumătate

temniță de stat și 300 fl. amendă; învățătorul Crucian Simu din Ciufud la un an închisore de stat și 200 fl. amendă; ăr teologul de an. III. în Blășiu Ioan Simu la șesă luni temniță de stat și 100 fl. amendă. Adevărat „țără liberă“.

Ministrul Perczel și scopul cultural. Harnicii brașoveni au înființat acum trei ani o reuniune cu numele „Binefacerea“. Reuniunea și-a prefapt frumosul scop, de a ajutama cu vestimente și rechisite de școlă pe elevii săraci dela școlele române din Brașov, fără deosebire de confesiune și naționalitate. „Binefacerea“ a subternut spre întărire ministrului de interne proiectul său de statute în decurs de trei ani în două rânduri, cu modificări cerute. Înaintându-se acum pentru a treia oară, ministrul Perczel a retrimis statutele cu observarea, că nu le poate întări, deoarece pe baza unei ordonanțe ministeriale din 1875 „se permite numai înființarea de societăți literare și culturale ca asociațiuni de naționalități, ăr asociațiunea română de binefacere, care are de obiect a ajutama pe școlarii săraci, cari cercetăză școlele românești, nu poate căde sub definițiunea unui astfel de concept“. Va să dică după dl. ministru: a ajutama școlarii săraci nu este scop cultural! Adevărat cap de ministru unguresc, care poate să plămădescă astfel de principii de logică.

Apponyi — mire. Șeful partidului național magiar, contele Apponyi Albert, unul dintre cei mai destoinici bărbați a magiarilor se căsătorește; aleasa sa este contesa Klotilda Mensdorff din Viena, fata fostului ministru de externe înainte de războiul prusian, contele Alexandru Mensdorff-Pouilly și a contesei Alexandrina Dietrichstein. Mireasa are douăzeci și nouă de ani, ăr mirele cincizeci.

Tolstoi — excomunicat. Sântul Sinod din Petropole a excomunicat pe renumitul scriitor rus Leo Tolstoi. Pobjedonosceev a convocat un comitet constător din trei metropoliți, patru arhiepiscopi și cinci episcopi. Comitetul a primit însărcinarea să examineze cele mai nouă scrieri ale lui Tolstoi. Resultatul examinării a fost xecomunicarea lui Tolstoi. Pânăcum xecomunicația se extinde numai asupra scrierilor, dar rudeniilor lui Tolstoi le e temă, că scriitorul va fi internat în vre-o mănăstire. Scirea acesta încă n'a fost confirmată de cerurile din Petropole.

Sănătatea țarului. Di de di sosesc știri, cari presintă în colori cât se poate de îngrijitoare sănătatea țarului. Firește cerurile competente cecă se desmintă aceste triste vesti. Nu incăpe însă nici o îndoială, că țarul n'o duce de loc bine cu sănătatea. Are dureri crâncene de cap, cari și-le-a agonisit în călătoria sa la Iaponia, cu care privilegiu a primit o lovitură teribilă peste cap. Afară de acesta suferă de slăbiciune de nervi, care se manifestă prin dese leșinuri.

După ziarul din Londra „Daily-Mail“, care 'și primesce informația din Petropole, va trebui să se săvârșescă o operație asupra capului țarului, deoarece medicii se tem, că umflătura va crește în lăuntru, și va apăsa creierii. Cu executarea operațiunei va fi încredințat profesorul de chirurgie Pawlov.

Majláth la Cluș. Din incidentul denumirii contelui Majláth G. de coadjutor lângă episcopul rom. cath. din Transilvania, parochia rom. cath. din Clușiu în ședința sa de Duminecă a hotărât, să roge pe coadjutorul episcopesc, ca acesta spre realizarea vechi dorințe a parochiei, să strămute reședința episcopului Transilvaniei, la Clușiu.

Bánffy persecutat. Deputatul Bartha Miklós scrie în coloanele lui „Magyarország“ niște articli fulminanți în contra lui Bánffy. Constată dl. Bartha, că prin faptele sale murdare, Bánffy s'a făcut imposibil pentru societatea omenilor cinștiți. Și concludă, că pe temeiul acesta prim-ministrul Ungariei să fie dat afară din „Casina Națională“.

Amanta lui Napoleon III, contesa Pathe, odinioară cea mai sărbătorită și mai adorată femeie a Parisului, a decedat zilele trecute în Paris. În ultimii ani ai vieții sale contesa Pathe a ajuns la miserie sfâșietore; avea la

ușa unui cimiter o colibuță, în care vindea cunune pentru morminte. O, sorte schimbătoare!

Invitări. Invitare la balul ce se va arangia la 1/13 Februarie 1897, în hotelul „Central“ din Brad. Venitul e destinat pentru „Fondul convictului dela gimnasiul român din Brad“. Inceputul la 8 ore sere. Prețul de intrare: de persoană 1 fl., de familie 2 fl. Corpul profesoral. NB. Ofertele marini-mose se vor cuita în diare.

— Invitare la BaIul ce-l arangază comitetul parochial gr. or. român dela biserica Stului Iliă, Fabric, în favorul bisericei și al școlilor sale confesionale, în 20 Februarie (4 Martiu) 1897, în sala berăriei, Fabric. Spriginul ne deobligă, participarea ne distinge. Inceputul la ora 8 sere. Biletele de intrare: de persoană 2, de familie 4 coroane. Suprasolvirile trec în venitul curat și se vor publica.

Ciuma. Un raport oficios din Bombay publică numărul jertfelor de până acum ale ciumei, ce bântuie prin Asia. După acest conspect în Bombay au obvenit 4396 casuri de bôlă și 3275 casuri de mörte; în Carachee 694 casuri de bôlă și 645 de mörte; în Poona 65 îmbolnăviri și 60 casuri de mörte.

Necrolog. Pătruși de adencă durere vă înscințăm, cumcă mult iubitul și neuitatul nostru tată, frate, soț, moș, cumnat, protopresbiterul rom. gr. or. em. Ioan Almășian și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului astăzi la 12 1/2 ore noptea în etate de 84 ani după grele suferințe, împărțit fiind cu sf. tele Taine.

Rămășițele pământesci ale preascumpului și mult regretatului defunct se vor înmormenta în cripta familiară din cimiterul bisericei gr. or. din Alma, în 20 Ianuarie 1897 stilul vechiu. David Almășan, ca frate; Sofia Montani ca soră; Sofia, Vasile, Veniamin, Anna, Maria, Ioan ca fii și fice; Dr. Stefan Morariu, avocat, Iulius Montani, protopop, Augustin Almășan, preot, Maria Moldovan, ca nepoți. În numele lor și a celorlalți consângeni. Fieci țărina ușoră și memoria binecuvântată.

Greva stenografilor vienezi. Într-una din ședințele parlamentului din Viena, mai mulți deputați antisemiți au acusat pe stenografil din parlament, cari toți erau jidani, că acestia după obiceiul strămoșesc mutilăză vorbirile oratorilor antisemiți, și au propus înlocuirea lor prin stenografi creștini. Stenografil jidani s'au indignat de propunerea aceasta și s'au pus în grăvă. ăr parlamentul a angajat stenografi creștini. Care s'a păcălit mai urit?

Greva muncitorilor din Anina a încetat pe cale pacinică în urma intervenției direcțiunei societății căilor ferate austro-ungare. Tote fabricile sunt în activitate normală. Exportul cărbunilor se întâmplă în tota regula.

Nobel pentru scopurile păcii. Parlamentul norvegian a lansat nu de mult un cercular către membrii conferenței interparlamentare, prin care îi încunoștințază, că Alfred Nobel, inventatorul dinamitei a lăsat prin testament 400 milioane de franci pentru chestia păcii și a tribunalelor internaționale, fără considerare la țări și popore, cu espressa rezervă însă, ca interesele sumei destinate pentru scopurile păcii să se întrebunțeze după opinia celor cinci membri aleși în conferința interparlamentară nu de legislația patriei sale, adevăc a Șvediei, ci de cea a Norvegiei.

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român“.

În ajunul alegerilor pentru sinodul archidiececan.

Onorată Redacțiune!

În tîmna trecută s'a ventilat prin „Telegraful Român“ întemplantarea, că dintre alegătorii bisericei noastre ortodoxe, cu ocaziunea alegerilor pentru congresul național bisericesc foarte puțini s'au folosit de dreptul de alegere și s'au deschis discuțiunea, ca să se constate

cauzele aceluia rău, fără însă să fiu putut observa îmbulzala publicului la acea discuție destul de interesantă.

Fiindcă și la alegerile pentru sinodul archidiececan chiar așa se pretinde interesul alegătorilor ca și pentru congres, îmi permit a dice acum câteva cuvinte.

Părerea mea este, că interesul pentru ori-ce alegere îl dau candidații respectivelor alegeri.

În cazul de față: Cu cât vor fi mai mulți bărbați, cari ar dori să lucreze ca deputați în congresul ori sinodele noastre și cu cât aceștia își vor da mai multă silință pentru reușită, conduși de zelul de a lucra în acele corporațiuni înalte a bisericei noastre, — cu atîta va crește și interesul alegătorilor mai mult.

Nu înțeleg aci năsuința de reușită cu mijloace mărșave, bunăoră cum se întemplantă alegerile dietale la noi, ei înțeleg năsuințe curate cu mijloace curate, cum s'au întemplantat totdeauna alegerile deputaților nostri.

Ca să fiu mai bine înțeles, să expun cum a decurs la noi alegerea deputaților congresuali în tîmna trecută.

Preoții am plecat pe ziua prescristă la centru pentru alegerea deputatului clerical numai în urma Cerculariului consistorial, fără altă inviațiune specială și fără să scim pe cine avem să alegem. Pe drum convenind cu mai mulți și din alte tracturi, cari veneau în centru la alegere, ne întrebam: Oare cine ne sunt candidații? Nici unul nu scia nimic. Sosim la locul de alegere, ne întălmim mai mulți, ne întrebăm între noi, întrebăm și pe d-nii protopopi, că ore cine și-a pus candidatura pentru cercul nostru la alegere? Nici unul nu scia nimic.

Ne am eugetat la domnii din gremiul consistorial. Dar au ăis unii, că aceia de șigur au candidat în alte cercuri, unde vor fi aleși, și pe urmă alegerea noastră s'ar nimici. Deci ca să nu facem un lucru zadarnic, am rugat pe unul dintre domnii protopopi să primescă candidatura și l'am ales cu unanimitate de deputat congresual.

Încât pentru alegerea ce am făcut, suntem mulțămiți, căci alesul nostru poate să ne reprezinte cât de bine. Dar pe urmă publicându-se rezultatul alegerilor, aducându-ne aminte de nedumerirea noastră, că pe cine ar trebui să alegem: cât de mare ne-a fost mirarea vădînd, că unii domni asesori consistoriali, către cari avem cel mai mare respect, au rămas nealeși pentru congresul național bisericesc.

Tot cam așa s'au întemplant și cu alegerea deputaților mireni. Am ales fără ca să scim, dacă alesul nostru doarece să ne reprezinte cercul, ori nu.

Etă dară, care e cauza puținului interes față de alegerile amintite.

Ce se facă alegătorii, când nu sciu pe cine să alegă? Ei trebuie să-i caute? Dar ore au timp și ocaziune pentru acesta? Döră la alegere trebuie să mērgă omul precugetat de acasă, atunci merge cu interes.

Unde nu sunt mai multe partide, agitația la alegeri e cu totul neînsemnată. Lucru ușor de înțeles.

Ar trebui, ca în fie-care cerc, cei-ce doresc să lucre pentru biserica noastră în congres și în sinodul archidiececan, să aducă la cunoscința alegătorilor barem pe calea preoților ori a protopopilor hotărîta lor dorință de a fi aleși. Apoi să judecăm interesul alegătorilor.

I. P.
paroch.

Din public. *)

Mulțămită publică.

Cu ocaziunea ședinței publice arangiată de „Societatea de lectură Andreiu Șaguna“, în 29 Novembre st. v. 1896 în memoria marelui arhieru Andreiu, au încurs oferte benevole în favorul societății dela următorii Preaștimați domni:

Ilustritatea Sa Dl Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit și vicar arhieriscopesc 5 fl.; Pantaleon Lucuța, asesor consistorial 3 fl.; Dr. A. Tincu, adv. 3 fl.; Alexandru Lebu, mare propr. 3 fl.; familia Reou 3 fl.; Dr. Remus Roșca, dir. seminarial 3 fl.; Ioan Hannia, dir. sem. pens. 2 fl.; Nicolae Cristea,

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu este responsabilă.

asesor Consist. 2 fl.; Zacharia Boiu, asesor consist. 2 fl.; Ioan Papiu, protopresb. 2 fl.; Dr. Elie Cristea, secret. consist. 3 fl.; Nicolae Vlad, jude reg. în pens. 2 fl.; Dr. Petru Șpan, prof. sem. 2 fl.; Dr. Nicolae Vecerde, adv. 2 fl.; Ioan de Preda, adv. 2 fl.; Demetriu Comșa, prof. sem. 2 fl.; George Dima, prof. sem. 2 fl.; Ioan Ghibu, prof. sem. 2 fl.; Dr. Nicolae Olariu, adv. 2 fl.; Demetriu Cuntan, prof. sem. 2 fl.; D-na Anna Moga 2 fl.; D-na Anna Crișan 2 fl.; Ioan Broju, preot militar 2 fl.; D-na Lucreția Butnariu 2 fl.; Petru Moga 2 fl.; Anton Katzler, friseur 2 fl.; L. B. 1 fl. 50 cr.; Romul Simu, inv. 1 fl. 50 cr. Dr. Daniil P. Barcianu, prof. sem. 1 fl.; Dr. Ioan Stroia, prof. sem. 1 fl.; Ioan Sandru, ases. la sedria orf. în Sighișoara 1 fl.; Dr. Ilie Beu, medic 1 fl.; Dr. Elia Dăian, red. la „Tribuna” 1 fl.; Nicolae Penciu, jude reg. pens. 1 fl.; Iuliu Bardoși, inspector reg. pens. 1 fl.; Aurel Stoica, pract. de inginer 1 fl.; Ioan Vințelariu, paroch gr.-or. în Ocna-Sibiului 1 fl.; C. Aiser, funcționar de bancă la „Albina” 1 fl.; D-sora Elena Iovescu, prof. 1 fl.; D-sora Maria Cioban, prof. 1 fl.; D-sora Cornelia Ciceiu 1 fl.; D-sora Maria Sebeșan, 1 fl.; D-na Ioana Rebeșan 1 fl.; D-sora Paraschiva Vule 1 fl.; D-sora Paraschiva Comșa 1 fl. 10 cr.; Iosif Popescu, paroch în Dumbrava 1 fl.; Nicolae Tănase, propr. în Ludoș 1 fl.; Andrei Truca

1 fl.; Ioan Druhora, inv. în Boița 1 fl.; Victor Păcălă, cleric abs. 1 fl.; Nicolae Baicu, inv. în Orăștie 1 fl.; Vasile Popoviciu, cleric abs. 1 fl.; Ioan Nodiș, paroch gr.-or. în Stoiceni 1 fl.; Victor Ancean 1 fl.; N. N., inv. 1 fl.; Zacharie Voilean, croitor 1 fl.; Constantin Stezar, cap. în pens. 60 cr.; Ioan Opriș, propr. în Șura-mare 60 cr.; Ioan Bogdan, paroch gr.-or. în Zizin 50 cr.; Teofil Holerga, paroch gr.-or. în Frâua 50 cr.; Gavril Gherman, inv. în Boița 50 cr.; Ioan Restanță, propr. în Șura-mare 50 cr.; G. Stănăsă 50 cr.; G. Orge Poponea 50 cr.; Gustav Neudörfer 50 cr.; Eremia Bica 30 cr.; Pavel Bumb 20 cr.

Ulterior au mai încurs oferte dela domnii: Ioan de Lemény, comite-suprem pens. în Brașov 3 fl.; Vasile Morariu, fore-tier în Babadag (România) 2 fl. 39 cr. (5 lei); Dr. Liviu de Lemény, asesor consist. 2 fl.; Ioan Petric protopresb. în Brașov 2 fl.; Nicolae Moldovan, adm. protopresb. în Noerich 2 fl.; Dem. Câmpian, arch. cons. 1 fl.; Ioan Brotea, paroch gr.-or. în Mateiaș 1 fl.; Oprea Steflea 1 fl.; N. Dragomir, paroch gr.-or. în Porcești 1 fl.; Nicolae Oancea, inv. în Brașov 1 fl.; Ioan Pașca, paroch gr.-or. în Geaca 1 fl.

Venitul brut 112 fl. 69 cr.

Spese . . . 35 „ 02 „

Venitul curat de 77 fl. 67 cr.

s'a adaus la fondul societății.

Tot cu această ocaziune s'a făcut pentru biblioteca societății următoarele donațiuni în cărți:

Familia Ioan Popescu: a) „Idealism și Naturalism” de Djuvara; b) „Indentum und Haidentum” de I. Ehlebus. c) „Trei suveniruri” de C. Stamati Ciurea.

Redacțiunea „Tribuna”: a) „Călimarul Poporului” pe anul 1897; b) „Călimarul revistei „Lumea Ilustrată” pe anul 1897; c) „Lumea Ilustr.” Nr. festiv; d) „Insoțirile de credit” după sistemul Reiffeisen; e) „Cestiunea română în Roma, conferință de Roberto Fava. f) „Economia rurală” de Ioan Baci și mai mulți preoți.

DI Victor Tordășan a) „Tribuna și Tribuniștii” de Ioan Slavici; b) „Dare de sémă despre judecata rostită de sf. Sinod asupra fostului metropolit-primat Ghenadie Petrescu”; c) „Cestiunea română în Transilvania și Ungaria” de Eugen Brote; d) „La morminte de Eroii” de Dimitrie Sturdza; e) „Bucovina” de George Bogdan Duică.

DI Vasile Osvadă: a) „Limba iubirii și Raiana”, de Petru Vulcan; b) „Dragomir” de Petru Vulcan; c) „Antologia română” de I. Manliu.

DI Dionisiu Roman, cand. de adv. în Mediaș: a) Gramatica limbii italiene de Fornasari; b) „Voltaire. Kór és jellemrajz” de Kreiten V.; d) G. Hango, red. „Apák búne”, regény, irta: Várossy Gyula, Lugoș. 1892.

Pentru toate aceste oferte benevole în favorul societății de lectură „Andrein Șaguna”, primăscă toți Preaștimatei contribuentei marimimoși și pe această cale aduce simțitele noastre mulțumite.

În nex cu această se aduce mulțumită publică și Preaștimatei domn Daniil R! Cordescu din Fofeldea, care tot din incidentul ședinței publice, a pus la dispozițiune Preaonoratului domn asesor Consistorial Zacharia Boiu, spre distribuire elevilor seminariali 100 exemplare „Înmormântarea, epitaful s'au prohodul Domnului și Mântuitorului Isus Christos”, imprimat pe speșele D-sale, precum și 100 exemplare din cartea desbinării, în biserica Românilor din Ardeal și Ungaria 1697—1701 de Alexandru Pop prof. la Liceul din Bêrlad, care op este dedicat dlui Daniil Cordescu. Ambe aceste opuri au și fost distribuite elevilor seminariali prin Preaonoratului d. asesor Consistorial Zacharia Boiu în prezența Preaonoratului domn director seminarial Dr. Remus Roșca.

Sibiiu, 19 Ianuarie 1897.

Comitetul arangiator.

Loterie.

Mercuri, în 3 Februarie n. 1897.

Sibiiu: 83 74 58 44 41

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1896.

Budapesta — Predeal											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
10.—	8.05	—	8.05	2.—	pl. Viena	sos.	1.55	1.55	1.55	7.20	6.20
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15	Budapesta	↑	5.45	7.40	7.—	1.50	6.20
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12	Szolnok	↑	2.24	5.31	3.37	11.44	3.35
1.33	5.48	—	11.33	12.47	P. Ladány	↑	12.03	3.56	1.19	10.03	1.34
3.42	7.08	—	1.43	2.11	sos. Oradea-mare	pl.	—	2.37	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15	—	2.06	2.18	pl. Oradea-mare	sos.	—	2.30	10.44	8.33	11.17
4.38	7.43	—	3.03	2.50	Mező Telegd	↑	—	2.01	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18	—	3.45	3.26	Rév	↑	—	1.34	9.30	7.46	10.08
5.43	—	Tren micst	4.06	—	Bratca	↑	Tren micst	—	9.10	—	9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	Ciucia	↑	5.48	12.52	8.32	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	Huiedin	↑	4.59	12.20	7.54	6.39	8.31
8.07	—	5.05	6.24	—	Ghirbău	↑	3.18	—	6.54	—	7.37
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	sos. Cluș.	pl.	2.23	11.01	6.13	5.23	7.—
8.49	11.10	—	8.40	6.11	pl. Apahida	sos.	—	10.45	5.24	4.35	6.45
9.06	11.27	—	9.09	6.27	Ghiriș	↑	—	—	5.2	4.14	6.27
10.12	12.30	—	10.40	7.27	Cucerdea	↑	—	9.24	3.47	3.01	5.18
10.42	12.57	—	11.25	7.50	Uioara	↑	—	8.54	3.06	2.25	4.43
11.01	1.09	—	11.49	—	Vințul-de-sus	↑	—	—	2.49	2.08	4.27
11.09	1.16	—	11.59	—	Aiud	↑	—	—	2.41	2.—	4.20
11.31	1.36	—	12.29	8.17	pl. Teiuș.	sos.	—	8.23	2.17	1.38	3.59
11.48	1.54	—	12.55	8.33	pl. Crăciunel	↑	—	8.06	1.55	1.17	3.35
12.05	—	—	1.30	8.38	Blaș	↑	—	7.59	1.29	—	3.06
12.33	—	—	2.08	—	Micășasa	↑	—	—	12.55	—	2.40
12.47	—	—	2.27	9.09	sos. Copșa-mică	pl.	—	7.30	12.40	—	2.26
1.18	—	—	3.11	9.29	Mediaș	↑	—	7.09	12.01	—	1.54
1.34	—	—	3.31	9.42	Elisabetopole	↑	—	6.56	11.41	—	1.35
2.13	—	—	3.46	9.44	Sighișoara	↑	—	6.54	11.14	—	1.01
2.32	—	—	4.08	9.59	Hașfalău	↑	—	6.41	10.55	—	12.45
3.04	—	—	4.45	10.22	Homorod	↑	—	6.20	10.21	—	12.16
3.40	—	—	5.27	10.51	Agostonfalva	↑	—	5.3	9.42	—	11.40
4.03	—	—	6.12	11.12	Feldioara	↑	—	5.33	9.13	—	11.17
5.34	—	—	7.59	12.26	pl. Brașov	sos.	—	4.27	7.45	—	10.03
6.12	—	—	8.37	12.58	Timiș	↑	—	3.53	7.02	—	9.25
6.41	—	—	9.07	1.15	Predeal	↑	—	3.87	6.36	—	9.01
7.16	—	—	9.40	1.34	București	pl.	—	3.16	5.58	—	8.28
8.—	—	—	10.25	2.09	—	—	—	2.45	5.08	—	7.48
—	—	—	—	2.19	—	—	—	7.01	2.18	—	—
—	—	—	—	3.01	—	—	—	6.39	1.42	—	—
—	—	—	—	3.31	—	—	—	5.11	1.12	—	—
—	—	—	—	9.30	—	—	—	3.58	—	—	—

Budapesta — Arad — Teiuș											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	—	10.—	8.05	—	pl. Viena	sos.	6.20	7.20	—	—	—
—	—	8.05	1.55	10.—	Budapesta	↑	7.20	1.10	6.10	—	—
—	—	10.56	3.49	1.—	Szolnok	↑	4.14	11.19	2.49	—	—
—	—	3.55	6.52	6.05	sos. Arad	pl.	11.20	8.18	9.35	—	—
—	2.30	4.30	7.02	6.30	pl. Glogovaț	sos.	10.50	8.08	8.55	6.51	—
—	2.44	—	—	6.41	Györök	↑	10.38	—	8.43	6.41	—
—	3.14	4.42	—	7.01	Pauliș	↑	10.14	—	8.18	6.12	—
—	3.31	5.04	—	7.12	Radna-Lipova	↑	10.—	—	8.05	5.56	—
—	3.58	5.15	—	7.28	Conop	↑	9.46	7.29	7.52	5.40	—
—	4.30	5.33	7.46	7.51	Bêrzava	↑	9.15	—	7.22	5.02	—
—	4.50	5.57	—	8.07	Soborșin	↑	8.57	—	7.05	4.44	—
—	5.40	6.13	—	8.47	Zam	↑	8.15	6.34	6.25	3.35	—
—	—	7.27	9.07	9.16	Gurasada	↑	7.41	6.08	5.50	—	—
—	—	7.53	—	9.2	Ilia	↑	7.16	—	5.23	—	—
—	—	8.08	9.31	9.58	Branicica	↑	7.06	5.45	5.13	—	—
—	—	8.26	—	10.16	Deva	↑	6.43	—	4.49	—	—
—	—	8.52	9.57	10.42	Simeria (Piski)	↑	6.20	5.19	4.25	10.52	—
—	—	9.06	10.18	11.11	Orăștia	↑	6.05	5.07	4.10	10.35	—
—	—	9.52	10.37	11.36	Șibot	↑	5.19	4.39	3.31	9.51	—
—	—	10.16	—	11.57	Vințul de jos	↑	4.55	—	3.10	9.27	—
—	—	10.40	—	12.19	Alba-Iulia	↑	4.34	—	2.49	9.03	—
—	—	11.01	11.18	12.32	pl. Teiuș	sos.	4.17	3.57	2.28	8.47	—
—	—	11.30	11.40	1.05	—	—	3.43	3.33	2.—	8.11	—

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova											
Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
8.36	11.—	9.05	9.35	4.—	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20	6.45	6.35
Vineri	1.30	8.30	2.30	7.—	pl. Budapesta	sos.	6.45	10.20	2.10	1.25	9.05
—	6.39	5.31	8.02	5.49	sos. Timișoara	pl.	9.25	—	9.01	7.50	4.10
—	6.47	—	8.10	7.15	pl. Caransebeș	sos.	8.09	7.14	8.55	7.42	—
—	—	10.29	10.32	—	Băile Herculane	↑	5.15	4.15	—	5.37	—
—	11.05	—	12.30	1.09	Verciorova	↑	2.37	—	4.40	3.27	—
—	11.45	—	1.20	2.39	București	↑	12.50	—	3.40	2.18	—
—	10.55	—	11.40	6.25	—	—	11.25	—	7.—	5.50	—

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. s. s.											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	2.30	8.10	3.11	10.59	Cucerdea	↑	7.45	2.36	8.31	12.42	—
—	3.19	8.51	3.52	11.40	Ludoș	↑	7.07	1.58	7.43	11.54	—
—	5.12	10.27	5.26	1.14	Oșorheiu	↑	5.34	12.25	5.50	9.54	—
—	5.40	10.42	5.36	—	Reghinul-s. s.	↑	—	9.20	5.04	9.35	—
—	7.14	12.16	7.14	—	—	—	—	7.54	3.30	8.05	—

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș											
Tren de povară	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de povară	Tren de per-sone
—	4.45	2.20	11.50	7.10	pl. Copșa-mică	sos.	9.34	12.35	6.25	3.05	—
—	5.18	2.50	12.21	7.41	Șeica mare	↑	9.03	12.11	6.02	2.30	—
—	6.02	3.27	12.53	8.21	Lămnăș	↑	8.37	11.32	5.32	2.01	—
—	6.35	3.57	1.20	8.50	Ocna	↑	8.11	11.01	5.07	1.27	—
—	7.01	4.19	1.48	9.15	sos. Sibiiu	pl.	7.44	10.30	4.40	12.57	—
—	7.34	4.34	2.05	—	pl. Șelimbăr	sos.	7.29	8.57	—	—	—
—	7.47	2.18	—	—	Veștem	↑	7.17	8.45	—	—	—
—	—	2.36	—	—	Tâlmăciu	↑	7.01	8.25	—	—	—
—	—	3.01	—	—	Șebeșul sup.	↑	6.42	8.04	—	—	—
—	—	3.13	—	—	Avrig	↑	6.21	7.36	—	—	—
—	—	3.58	—	—	Porumbacul int.	↑	6.02	7.16	—	—	—
—	—	4.22	—	—	Cartișoara	↑	5.25	6.40	—	—	—
—	—	4.50	—	—	Arpasul inf.	↑	5.01	6.13	—	—	—
—	—	5.10	—	—	Viștea inf.	↑	4.52	6.02	—	—	—
—	—	5.33	—	—	Beșimbav	↑	4.24	5.32	—	—	—
—	—	5.44	—	—	Sâmbăta inf.	↑	4.14	5.14	—	—	—
—	—	6.06	—	—	Făgăraș	↑	3.58	4.57	—	—	—
—	—	6.35	—	—	—	—	3.28	4.25	—	—	—

Ghiriș — Turda											
Tren de povară	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de povară	Tren de per-sone
7.33	11.—	5.—	10.21	—	Ghiriș	↑	—	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5.20	10.41	—	Turda	↑	—	4.45	10.10	3.—	8.52

Sibiiu — Cisnădie											
Tren de povară	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de povară	Tren de per-sone
—	5.30	2.15	8.31	—	Sibiiu	↑	—	7.10	3.55	10.04	—
—	6.06	2.51	9.03	—	Cisnădie	↑	—	6.36	3.21	9.30	—

Brașov — Zernesci											
Tren micst	Tren micst	Tren micst	Tren micst	Tren micst		Tren micst	Tren micst	Tren micst	Tren micst	Tren micst	Tren micst
8.35	4.55	—	—	—	pl. Brașov	sos.	—	7.44	1.29	—	—
9.05	5.13	—	—	—	Cristian	↑	—	7.29	1.14	—	—
9.37	5.45	—	—	—	—	—	—	6.59	12.51	—	—
9.57	6.05	—	—	—	—	—	—	6.50	12.41	—	—
10.17	6.25	—	—	—	Tohan, vechiu	↑	—	6.30	12.15	—	—
10.28	6.36	—	—	—	Zernesci	↑	—	6.20	12.05	—	—